

SAĞLIK: DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (WHO)

Sadece hastalık ve sakatlığın olmaması değil,

+

+

BEDENEN

RUHEN

ve

SOSYAL

yönden tam bir iyilik halidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı

Çalışanın beden ve ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmaların bütünüdür.

Bu çalışmalar; işyerlerinde işin yürütülmesi sırasında, çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır.

SAĞLIĞIMIZ VE ÇEVRE

Vücudumuz biyolojik yapısı ile çevremizden etkilenir.

TARAFLARI;

DEVLET

ÇEVRE

SAĞLIK

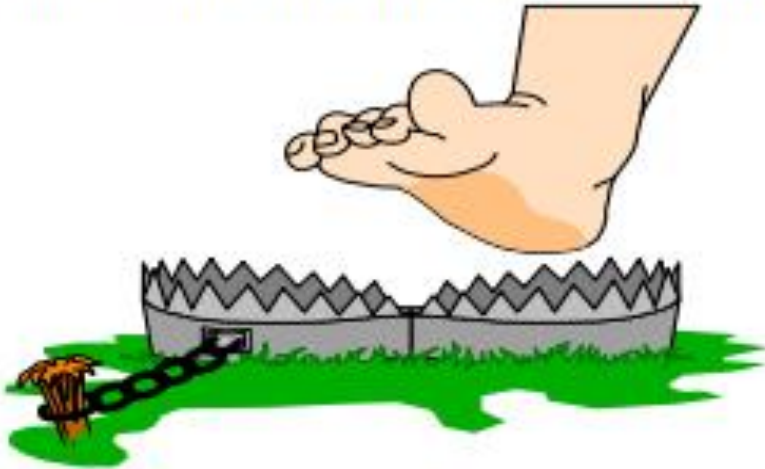
ÇALIŞAN

İŞVEREN

GÜVENLİK

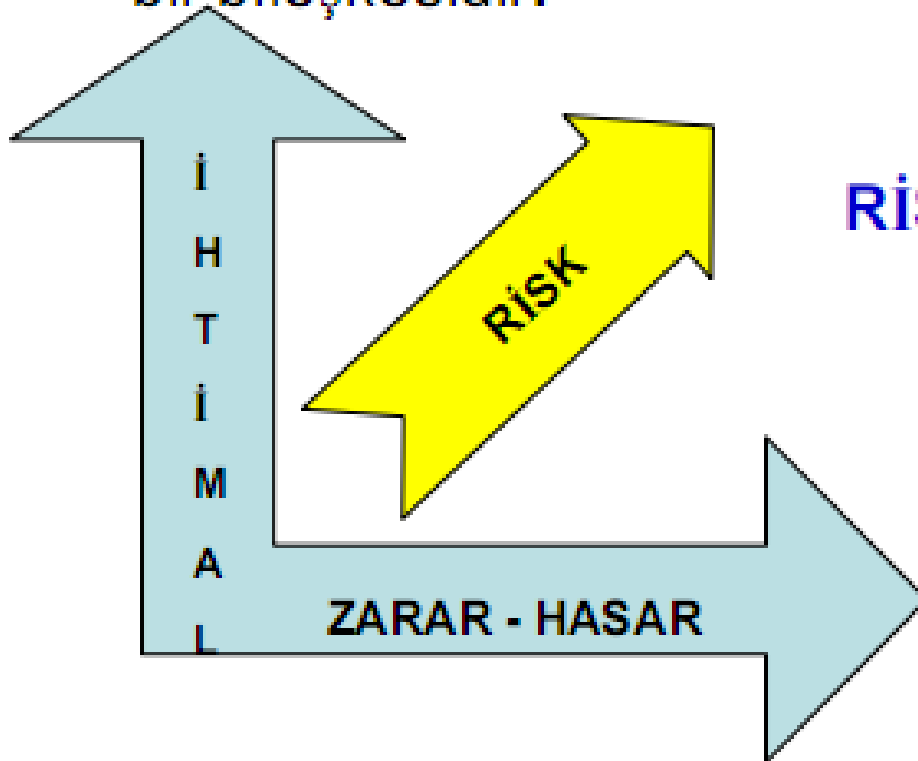
TEHLİKE

İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin hasar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların gerçekleşmesine sebep olabilecek kaynak veya durum.

RİSK

Tehlikelerden kaynaklanan bir olayın, meydana gelme ihtimali ile zarar verme derecesinin bir bileşkesidir.

$$\text{RİSK} = \text{i} \times \text{D}$$

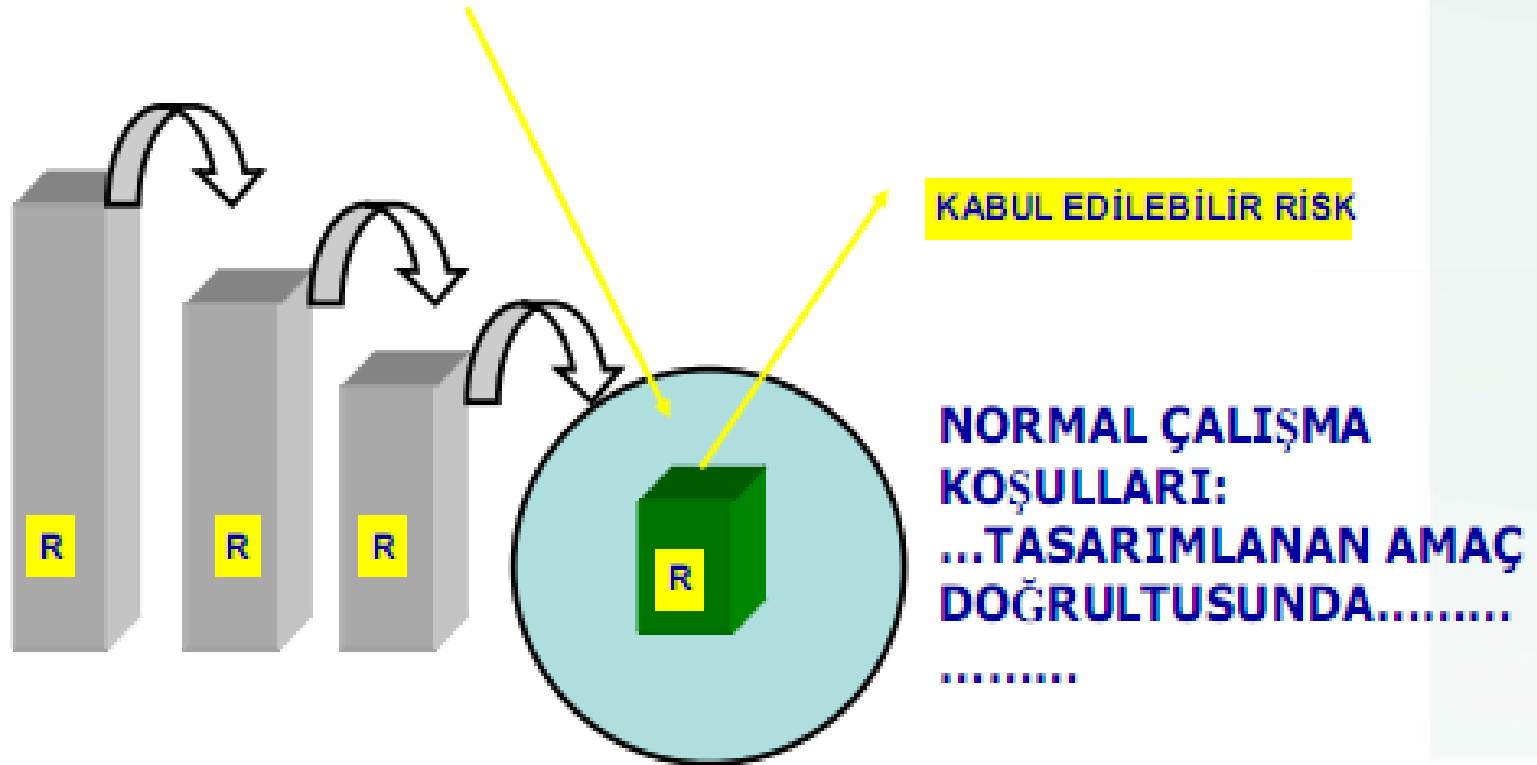
i : İhtimal

D: Zararın derecesi

- **Risk değerlendirmesi:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dđnüşmesine yol ağan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli ęalıřmalar

GÜVENLİK

İşin yapılması ve yürütümü sırasında oluşan risk yada risklerin, tanımlanmış bir zaman aralığı süresince, kabul edilebilir sınırlarda kalma yeteneği,

**İş Sağlığı ve Güvenliğinin boyutu
görünenden daha büyüktür.**

Yardım etmek istedi, parmaklarını kaybetti

Yedigün günü, amcası Mustafa Yıldız'ın çöküşünü gören Ömer, yardım etmek için elini soktu. Çöküşten sonra 10 parmağın kesildiği öğrenildi. Ömer Yıldız, bir koma halinde yatıyor.

Ömer elini kaptırdı

10 yaşındaki Ömer, yedigün günü sabah saatlerinde bir koma haline düşen amcası Mustafa Yıldız'ın çöküşünü gören, yardım etmek için elini soktu. Çöküşten sonra 10 parmağın kesildiği öğrenildi. Ömer Yıldız, bir koma halinde yatıyor.

Biri 4, diğeri 6 çocuk babasıydı

Ahmet Kaya'nın, Selime Deryal'in ve diğerleri çok üzüldü. Çabalarıyla mezarlıkta gömülen çocukların anneleri de çok üzüldü. Anneleri iki kez kazıya girdi ve mezarlıkta çocukların cesetlerini buldu. Çocukların cesetleri mezarlıkta diğer çocukların cesetlerinden ayrıldı.

RI DIRİ GÖMÜLDÜLER

■ Katarın da Devlet Su İşleri'nin resmî inşaatının başını sıralayan Fırat'ın yerinde çöken 200 kişi, 4 mezarlık kuyuda göçtü. Altında katli işleri. **Ahmet Kaya (44)** ve **Selime Deryal (38)** 6'ı çöken bilet hayallerine göçtüler. Mustafa Kızılcı (73) ise Fırat'ın bir çöken çocuğuydu.

"Kafam toprağın dışındaydı"

■ Olayın sokunu uzan saba üzerinden almayan Mustafa Kızılcı, bir yandan kurbanın sevincini yaşarken, bir yandan da arkadaşlarının kaybetmelerini düşünerek kahroltu. "Üçümüz de kuyunun dibindeydik, diğeri İsmail Mustafa, daha sonra çöken çocuklardı."

■ "Olaydan önce sârekli yağmur yağmış. Buna rağmen kuyuya inip çökenlere basıldı. Sonra zede bir toprak kayması oldu. Üçümüz de toprağın altına girdik. Benim kafam toprağın dışındaydı. Ahmet'in Selime'nin çökeniydim. Benli kolayca kurtarıldım. Zevce ile birlikte 500 liralık tazminat aldım."

Kurban Mustafa Kızılcı, yarınlık **Ahmet Kaya**'nın çöken 6'ı içinde çöken Mustafa Kızılcı'nın çökeniydi. **Korhan DAĞDIL**

Parçalanarak öldü!

■ Bursa'nın Anadolu Mahallesi Kalkan Sokak'ta dokuma atölyesi bulunan Gülten Kaşın, her sabah olduğu gibi makinesini çalıştırarak tezgahın başına geçti. İşleri bozulduğu için biriken borçlarını ödeyemeyen Gülten Hanım, çok kaldı. Bu nedenle ebişesinin dişilere kapıldığını bile fark edemedi.

■ Son anda kendini kurtarmak isteyen iki çocuk annesi talihsiz kadın, özürü ama bunu başaramadı. Makinenin dişileri genç kadını adeta bir çanavar gibi yuttu. Gülten Hanım, saçları yetişip makineyi durdurana kadar feci şekilde parçalanarak hayatını kaybetti.

Makineye saldırdı
Karınsın ölüm haberini alır almaz dokuma atölyesine koğan Ram Bey, "Ben de seni parçalayacağım...Alacak makine" diyerek tezgahı parçalamaya kalkıştı. Sinir krizi geçiren Ram Bey, güçlükle sakinleşti. **Ercan AKYILDIZ**

Bozuldu
■ Yakınları, Gülten Kaşın'ın dört yıl önce Bursa'dan geldiğini, Türkiye'ye geldiğini belirtirken sunan söylentiler, "Tezgahı ni kurduğu ilk yıllarda işleri çok iyi gidiyordu. Kasası ve çocukları ile mutlu bir hayatı vardı. Son bir yıl içinde her şey tersine döndü. Ekonomik sıkıntısı doğdu."

Kim olduğunu bilmiyor

■ E-80 Karayolu'nun Hendek kesiminde, vatandaşlar tarafından yerde bıyığın halde yatarken bulunan 28 yaşındaki bir kadın polise teslim edildi. Nereden, ne nasıl geldiği belli olmayan kadının zeka özürü ol-

Sokağa çıkamıyor

Bir hayırsverin verdiği perukta özürünü gizlemeye çalışan Selime Deryal, "Toplum içine çıkamıyorum, bunalıma girdim" dedi.

Kopan saçlarına 2 milyar istiyor

- Adana'da bir çirçir fabrikasında çalışırken saçlarını makineye kapıran 22 yaşındaki Selime Deryal, işyeri sahibi hakkında 2 milyar liralık tazminat davası açtı. Kasım ayındaki kazandan sonra tam 9 kez ameliyat olan genç kız, doktorların saçlarının eski haline gelmeyeceğini söylemesiyle yıkıldı.
- 23 Ocak'ta görülecek dava nedeniyle patronu Fethi Coşkunçel'in kendisini tehdit ettiğini de kaydeden Deryal, "Bana 'Sen 100 milyon harcarsın dava açarsın, ben 500 milyon harcar kapatırım. Boşuna uğraşma' diyor. Toplum içine çıkamaz oldum. Sonuna kadar uğraşacağım" dedi.

22. KATTAN DÜŞTÜLER Ataköy'de 25 katlı Crown Plaza Oteli inşaatının üç cephesi ise camlarının baskı işlemleri ni yapıyor. İnşaatçı, 22. kattan büyük bir çöküşle beton zemine çakıldı. **Ercan AKYILDIZ'ın kuzey 18. SİFIRAK**

22. kattan düştüler

MUSTAFA BAKACAK
ATAKÖY Galerisi'nin yanında bulunan 25 katlı otel inşaatının dört cephesinde çalışanlar geçire bastıkları yapıtılan üç işçi, çelik hatları kopması sonucu 22. kattan otelik işlemlerle birlikte beton zemine çakıldı. Elleri ayakları kepar ve vücudları parçalanarak iki canını olay yerinde, diğeri ise hastaneye kaldırılarak yolda öldü. Olayı görüntülemek isteyen gazeteciler ve inşaatçı yapılarak işyeri Bakırköy Belediyesi Zabıta Müdürü inşaatçı görevlik görevi olarak tartaklandı.
Ataköy Otellik A.Ş. tarafından Galerisi'nin yanında sahile yapıtılan 25 katlı Crown Plaza Oteli'nin de cam cephesinde cam kapısının çalışmaları yapan Süleyman Çelen, Durmuş Ali Özpetin ve Nadir Güven, dün saat 14.45 sıralarında elektrikli işlemlerini tamamlayarak hatları kopmuştu. 26 yaşındaki Süleyman Çelen ile 20 yaşındaki Durmuş Ali Özpetin olay yerinde, 25 yaşındaki Nadir Güven ise hastaneye kaldırılarak yolda öldü. Süleyman Çelen ile Durmuş Ali Özpetin'in cesetleri ile yerine gelen itfaiye ekipleri tarafından işlemlerinin ardından göçüllükle kaldırıldı.
Olay yerine gelenler olayı görüntülemek isteyen gazeteciler ile inşaatçı yapılarak işyeri Bakırköy Belediyesi Zabıta Müdürü ve sinir, görevlik görevleri tarafından inşaatçı sokulmadı. Görevliler, içeri girerek inşaatçı gazeteci ve belediyeçilere jüpli saklıdır. Soruşturmanın ardından diğer işlemler yapıldı. Olayda ihmal olup olmadığının araştırıldığını söylediler.

ÇALIŞMA HAYATINDA GÜVENLİK KÜLTÜRÜ!!

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN GÜNLÜK YAŞAMDAKİ ÖNEMİ

Günümüzden örnekler 1/3

Günümüzden örnekler 2/3

Günümüzden örnekler 3/3

İSG'nin süreç içerisinde değişimi

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği > İş Sağlığı ve Güvenliği
Güvenliği
- Reaktif Yaklaşımlar > Proaktif Yaklaşımlar
- Kişisel Korunma Yöntemleri > Toplumsal Korunma
Yöntemleri

Çağdaş iş sağlığı ve güvenliği

Geleneksel yaklaşım	Çağdaş Yaklaşımı
reaktif	Risk bazlı, proaktif
Sınırlı noktada çalışan katılımı	Her konuda geniş çaplı çalışan katılımı
Sertifikasız uzman	Sertifikasyon ve geniş uzman desteği kullanımı
Sınırlı bilgilendirme	Haberdar etme ve tüm bireyleri kapsama
Yetersiz eğitim	Programlı, nitelikli eğitim ve belgelendirme
Sadece koruma anlayışı	Önleme ve korumaya dayalı anlayış

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi

Türkiye Cumhuriyetinin sonraki yıllarında;

- Hafta tatili hakkında kanun -1924
- Türk Ceza Kanunu - 1926
- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu - 1930
- Belediye Kanunu – 1930

yayınlanmıştır. Bu mevzuat çalışma hayatını bir ölçüde düzenlemeyi amaçlasa da endüstriyel gelişmeler dikkate alındığında yeterli gelmemiş ve **İş Kanunu** ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi

- **Türkiye İş Sağlığı ve Güvenliği Tarihçesi**

- **3008 sayılı İş Kanunu**

- 08.06.1936

- (148 maddeden oluşmaktadır. 31 yıl yürürlükte kalmıştır.)*

- **931 sayılı İş Kanunu**

- 28.07.1967

- (Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmiş ve 39 ay yürürlükte kalmıştır.)*

- **1475 sayılı İş Kanunu**

- 25.08.1971

- (32 yıl yürürlükte kalmıştır.)*

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi

- **4857 sayılı İş Kanunu** (22.5.2003)
  - 5. Bölüm (13 madde) İSG 'ne ilişkindir.
    - 31 Yönetmelik
      - 18'i AB Uyumlu
      - 13'ü özgün
    - 1 Tebliğ
  - Geçici 2 Madde
    - 4 Tüzük
    - 6 Yönetmelik

İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi

- **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30.06.2012)**
  - 5 Bölüm
  - 39 Madde
  - 8 Geçici Madde
  - Yönetmelikler
  - Kapsam
    - Kamu ve özel bütün işyerleri
    - Memur ve işçi bütün çalışanlar

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

• Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun Kuruluşu

- İSG alanında en ciddi adım, I. Dünya Savaşı sonrasındaki Barış Konferansı'nda (1919) İLO'nun temellerinin atılmasıdır.
- İnsan haklarının, sosyal adaletin ve çalışma haklarının iyileştirilmesi için çalışan bir Birleşmiş Milletler ihtisas kuruluşudur.
- Türkiye İLO'ya **1932** yılında üye olmuş ve **1946** yılında fiili işbirliğine başlamıştır.
- İnsan haklarına saygı, yeterli yaşam standartları, insanca çalışma koşulları, istihdam olanakları, ekonomik güvence Uluslararası Çalışma Örgütüncü tüm dünyada çalışanlara sağlanması gerekli temel unsurlarıdır.

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

- Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri
  - 2 No'lu İşsizlik Sözleşmesi
  - 11 No'lu Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi
  - 14 No'lu Haftalık Dinlenme (Sanayi) Sözleşmesi
  - 15 No'lu Asgari Yaş (Trimciler ve Ateşçiler) Sözleşmesi
  - 26 No'lu Asgari Ücret Belirleme Yöntemi Sözleşmesi
  - 29 No'lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi
  - 34 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi
  - 42 No'lu İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)
  - 45 No'lu Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi
  - 53 No'lu Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar Ve Gemi Zabitlerinin Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin Sözleşme
  - 55 No'lu Gemi adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme
  - 58 No'lu Asgari Yaş (Deniz) Sözleşmesi (Revize)
  - 59 No'lu Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi (Revize)
  - 68 No'lu Gemilerde Mürettebat İçin İaşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin Sözleşme
  - 69 No'lu Gemi Aşçılarının Mesleki Ehliyet Diplomalarına İlişkin Sözleşme

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

- Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri
  - 73 No'lu Gemi adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin Sözleşme
  - 77 No'lu Gençlerin Tıbbi Muayenesi (Sanayi) Sözleşmesi
  - 80 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi
  - 81 No'lu İş Teftişi Sözleşmesi
  - 87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi
  - 88 No'lu İş ve İşçi Bulma Servisi Kurulması Sözleşmesi
  - 92 No'lu Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme
  - 94 No'lu Çalışma Şartları (Kamu Sözleşmeleri) Sözleşmesi
  - 95 No'lu Ücretlerin Korunması Sözleşmesi
  - 96 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi (Revize)
  - 98 No'lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi
  - 99 No'lu Asgari Ücret Tespit Mekanizması (Tarım) Sözleşmesi
  - 100 No'lu Eşit Ücret Sözleşmesi
  - 102 No'lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi
  - 105 No'lu Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi
  - 108 No'lu Gemi adamları Ulusal Kimlik Katlarına İlişkin Sözleşme
  - 111 No'lu Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

- Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri
  - 115 No'lu Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
  - 116 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi
  - 118 No'lu Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi
  - 119 No'lu Makinaların Korunma Tertibatı ile Techizi Sözleşmesi
  - 122 No'lu İstihdam Politikası Sözleşmesi
  - 123 No'lu Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesi
  - 127 No'lu Azami Ağırlık Sözleşmesi
  - 133 No'lu Mürettebatın Gemide Barındırılmasına İlişkin Sözleşme (İlave Hükümler)
  - 134 No'lu İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi adamları) İlişkin Sözleşme
  - 135 No'lu İşçi Temsilcileri Sözleşmesi
  - 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi
  - 142 No'lu İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sözleşmesi
  - 144 No'lu Üçlü Danışma (Uluslararası Çalışma Standartları) Sözleşmesi
  - 146 No'lu Gemi adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin Sözleşme
  - 151 No'lu Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

- Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri
  - 152 No'lu Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Sözleşme
  - 153 No'lu Karayolları Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme
  - **155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme**
  - 158 No'lu Hizmet İlişkisine Son Verilmesi Sözleşmesi
  - 159 No'lu Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Sakatlar) Sözleşmesi
  - **161 No'lu Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme**
  - 164 No'lu Gemi adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme
  - 166 No'lu Gemi adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin Sözleşme
  - 182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi

Türkiye`de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği

- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmeleri
  - ILO – 1981 tarih ve 155 nolu “İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme ”
  - ILO – 1985 tarih ve 161 nolu “İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi”

